

BARBARA KOMANIECKA

Dzieciństwo

Źródło kontekstów doświadczania czasu w dziele sztuki

W swojej pracy doktorskiej podejmuję próbę zbadania, na ile obraz może „zatrzymać” moment przeszłości. Uwagę koncentruję przede wszystkim na wątku dzieciństwa. Mając świadomość, że zarówno czas, jak i dzieciństwo w sztuce są tematami niezwykle powszechnymi, staram się ująć je w sposób indywidualny, sobie właściwy. Próbuję mianowicie odejść od typowych przedstawień dzieciństwa jako arkadii, raju utraconego czy też – z drugiej strony – jako okresu mrocznego i pełnego niepokoju. Zależy mi na tym, żeby praca graficzna stanowiła syntezę pewnych ważnych wątków, będących dla mnie materiałem dla wyobraźni. Wszystkie elementy osobistej ikonografii: zapamiętane pejzaże, osoby, cytowane w grafice za pomocą przedruku elementy biograficzne, realne pamiątki, fragmenty zeszytów szkolnych, pamiętników – przywołuję oraz przedstawiam poprzez nałożony na nie filtr późniejszych doświadczeń, fascynacji literackich, muzycznych, filmowych.

Gaston Bachelard w swojej *Poetyce marzenia* pisze, że dzieciństwo nie jest psychicznie datowane, że daty pochodzą z czasu, w którym właśnie się opowiada. W odniesieniu do tej myśli próbuję zawrzeć w cyklu graficznym wszystkie wymienione przeze mnie powyżej elementy, mające rodowód w przeszłości, nadając im nowy kontekst. Nie są one środkiem do swoistego powrotu, usiłuję natomiast poddać je przetworzeniu. Nie interesuje mnie odtwarzanie przeszłości, ale synteza; potraktowanie przestrzeni obrazu jako wyrazu pamięci wewnętrznej, którą Czesław Miłosz w *Nieobjętej ziemi* określa jako „pamięć totalną”, obejmującą wszystkie wrażenia i myśli.

Swoją artystyczną wypowiedź chciałabym poszerzyć o namysł nad obecnością melancholii w sztuce, rozumianej jako niemożność powrotu.

Wszystkie powyższe wątki realizuję w pracach graficznych z użyciem czerni – barwy ważnej dla mnie jako tej, która w moim przekonaniu niczego nie akcentuje, a stanowi środek do budowania rzeczywistości pozostającej poza konkretnym czasem i miejscem.

Barbara Komaniecka, *Świadek*, 35 × 37 cm, sucha igła

Barbara Komaniecka, *Czarny*, 10 × 10 cm, sucha igła, 2016